

6 ROZPOČET EVROPSKÉ UNIE

RYCHLÝ NÁHLED KAPITOLY

Tato kapitola je věnována finančnímu zabezpečení fungování Evropské unie. Obdobně jako každá jiná mezinárodní organizace i Evropská unie vytváří rozpočet, z kterého jsou následně financovány aktivity Evropské unie. Proto svoji pozornost zaměříme na základní charakteristiky rozpočtu Evropské unie, tj. v čem si je podobný a naopak v čem zase rozdílný s rozpočty klasických mezinárodních organizací či v čem se odlišuje od národních rozpočtů. Dále nás bude zajímat proces přípravy rozpočtu EU, jeho struktura výdajů a příjmů a v neposlední řadě také to, jaká je pozice jednotlivých členských států čili které země do něj přispívají více, než kolik z něj čerpají a naopak.

CÍLE KAPITOLY

Budete umět:

- charakterizovat hlavní vlastnosti rozpočtu EU.
- vysvětlit jednotlivé principy sestavování rozpočtu EU a proceduru jeho sestavování a schvalování.
- vymezit hlavní úlohu vytváření střednědobých finančních plánů.
- specifikovat příjmy rozpočtu.
- vymezit hlavní oblasti a politiky, které rozpočet EU financuje.

Získáte:

- informace o složitosti postupu při schvalování unijního rozpočtu.
- přehled o velikosti rozpočtu EU a jeho vývoji.
- znalosti o tom, jak se měnil rozpočtový výhled Unie v souvislosti s jejím rozšířením v roce 2004.
- informace o tom, jaké platby musí Česká republika odvádět do rozpočtu EU.

Budete schopni:

- definovat rozpočet EU a určit jeho rozdílnosti od rozpočtu klasické mezinárodní organizace či národního rozpočtu.
- popsat hlavní principy rozpočtu EU.
- vymezit příjmy a výdaje rozpočtu EU.
- určit, které země patří mezi tzv. čisté plátce nebo čisté příjemce.

KLÍČOVÁ SLOVA KAPITOLY

Rozpočet Evropské unie, principy rozpočtu EU, příjmy rozpočtu EU, výdaje rozpočtu EU, víceletý finanční rámec rozpočtu EU, proces schvalování rozpočtu EU, vlastní zdroje, příspěvky vlád členských států.

Rozpočet Evropské unie se v mnohém liší jak od státních rozpočtů jednotlivých států, tak i od rozpočtů mezinárodních organizací, a to co jak do svého objemu, tak především do struktury svých příjmů a výdajů. Rozpočet mezinárodních organizací je financován z příspěvků jednotlivých členských zemí stanovených na základě jejich ekonomické síly. Výtěžek pak slouží především ke krytí výdajů na administrativu. Naproti tomu národní rozpočty jednotlivých zemí jsou mnohem členitější a výdaje směřují do mnoha oblastí, např. zdravotnictví, sociální oblast, obrana atd. Významnou se také jeví jejich stabilizační makroekonomická funkce, obzvláště v dobách ekonomických krizí. Objem výdajů státních rozpočtů na hrubém národním produktu ve vyspělých zemích činí okolo 40%.

Evropská unie však soustřeďuje na nadnárodní, celoevropské úrovni pouze finanční prostředky nezbytné pro financování těch aktivit a politik, u kterých členské státy na základě zřizovacích a posléze revizních smluv delegovaly své pravomoci na orgány Unie, jakož i další cíle integračního procesu v rámci Evropské unie. Z evropského rozpočtu jsou financovány například výdaje určené na zvýšení prosperity jednotlivých regionů EU a k překonání rozdílů mezi nimi, výdaje na podporu zemědělství či životního prostředí, na posílení bezpečnosti v Evropské unii i v jejím okolí a v neposlední řadě i jsou z něj hrazeny náklady spojené s chodem Evropské unie (zejména administrativní náklady spojené s fungováním evropských institucí, tj. platy zaměstnanců a provozní výdaje).

Na základě maximálního limitu, který odsouhlasily vlády a parlamenty členských států, je strop vlastních výdajů pro platby z rozpočtu EU určen ve výši 1,24% hrubého národního důchodu Unie (přibližně 293 EUR na jednoho obyvatele Unie), což samozřejmě velmi omezuje, ne-li přímo vylučuje, možnosti využití a účinnost společného rozpočtu v makroekonomické politice např. v případě poklesu agregátní poptávky.

Při sestavování rozpočtu musí zainteresované orgány respektovat určitá pravidla:

- ***zásada jednotnosti a správnosti*** (the principle of unity and budgetary accuracy), která vyžaduje, aby všechny příjmy a výdaje byly obsaženy v jednotném rozpočtovém dokumentu, a to za účelem efektivní kontroly nakládáním se zdroji Společenství. Také znamená to, že nebude vynaloženo více prostředků, než kolik je nutné.

- **princip ročního rozpočtu** (the principle of annuality) říká, že rozpočtové operace vždy náleží do specifického rozpočtového roku, což ulehčuje následnou kontrolu (rozpočtový rok začíná 1. ledna a končí 31. prosince).
- **zásada vyrovnanosti** (the principle of equilibrium) znamená, že u evropského rozpočtu není deficitní financování. Pokud převýší příjmy rozpočtu jeho výdaje, je tento přebytek odváděn do tzv. rozpočtové rezervy. V opačném případě, tedy pokud by došlo k deficitu, je tento financován z rozpočtové rezervy, může také docházet ke krácení výdajů, případně se přistoupí k výběru dodatečných příspěvků od členských zemí (na účet jejich státních rozpočtů).
- **zásada zúčtovací jednotky** (the principle of unit of account) – veškeré položky v rozpočtu byly do roku 1999 uváděny v ECU, od tohoto roku pak v euro. Platí to i pro implementaci rozpočtu a jeho vyúčtování.
- **zásada obecnosti** (the principle of universality) znamená, že celkové příjmy musejí pokrývat všechny platby, tj. jsou užity bez rozdílu na financování všech výdajů a také to, že všechny příjmy a výdaje musejí být uplatněny bez jakýchkoliv změn mezi sebou.
- **zásada specifikace položek** (the principle of specification), což znamená, že rozpočet je sestavován dle stanoveného členění, které nelze dále agregovat. Toto pravidlo má zabezpečit, aby dané položky byly využity na záměry, ke kterým byly určeny. V praxi to znamená, že každá položka musí mít vlastní účel a musí být určena na konkrétní cíl, aby se zamezilo záměně položek.
- **zásada správného finančního řízení** (the principle of sound financial management) je odvozena od základních principů hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti.
- **zásada transparentnosti** (the principle of transparency) – toto pravidlo se týká zejména zveřejňování rozpočtu, kdy Komise musí do měsíce dočasně vyvěsit rozpočet přijatý předsedou EP. Toto se děje před oficiálním zveřejněním, které je povinné ve lhůtě dvou měsíců od jeho přijetí. Dále musejí být zveřejněna stanoviska a zprávy ohledně čerpání rozpočtu všemi dotčenými institucemi.

6.1 Příjmy

Příjmy rozpočtu Evropské unie jsou tvořeny tradičními vlastními zdroji (cla a zemědělské vyrovnávací dávky), které členské státy vybírají jménem EU a převádějí je do společného rozpočtu, a ostatními zdroji různého charakteru. Mezi zdroje rozpočtu tedy patří:

- **zemědělské dávky** (tj. cla uvalená na dovoz zemědělských produktů) a **dávky z cukru a izoglukózy**, které jsou uvaleny ve formě různých celních poplatků na obchod se třetími zeměmi se zemědělskými produkty, cukrem, resp. výrobky, které obsahují glukosu. Je třeba říci, že v tomto případě se jedná o poměrně nestabilní zdroj příjmů do rozpočtu, jelikož je ve značné míře závislý na objemu dovozu těchto produktů a na jejich cenách na světových trzích. Podíl této položky v rozpočtových příjmech dlouhodobě výrazně klesá. Zatímco v roce 1995 se podílela na tvorbě rozpočtu 19,5 %, v současnosti je to okolo 1-2 %. Příčinu tohoto trendu lze spatřovat jednak v rostoucí soběstačnosti EU ve výrobě potravin, ale také v neustále klesajících celních sazbách.

- **cla z obchodu se třetími zeměmi** vybraná podle společného celního tarifu - jedná se o cla vybíraná na základě společného celního sazebníku a uvalená na zboží, jež je dovezeno do EU ze třetích zemí. Členské státy si mohou z celkového objemu vybraných cel ponechat 25% na pokrytí administrativních nákladů souvisejících s provozem celní služby, kterou provádějí jménem celého Společenství. Výnosy z cel se podílejí na celkových příjmech rozpočtu zhruba 10 %.
- **podíl na podíl na dani z přidané hodnoty (DPH)** - Tento příspěvek byl zaveden už v roce 1970, ale v praxi začal být uplatňován z důvodu čekání na harmonizaci systémů výběru DPH v členských státech až od roku 1979 ve výši 1 % ze základu DPH, později byl zvýšen na 1,4 %, aby v roce 1999 byl znovu navrácen k původní výši jednoho procenta. V letech 2002 a 2003 byl daný příspěvek dále snížen na 0,75 % a v současnosti (programovací období let 2001 až 2027) představuje pouze 0,3 % základu daně z přidané hodnoty. Vzhledem k tomu, že se systémy DPH v jednotlivých zemích dosti výrazně liší co do velikostí sazeb (viz dále), bylo třeba zavést poměrně složitý přepočítání na srovnatelnou základnu DPH. Z tohoto základu se pak vypočte konečná výše příspěvku každého státu. Zároveň je stanoveno, že základ pro výpočet příspěvku z DPH nesmí překročit 50 % základu hrubého národního důchodu (HND). Tento příspěvek se postupem času stal hlavním zdrojem financí Společenství. V současné době se, po výrazném snížení procenta odvodu z DPH, na celkovém objemu rozpočtu podílí cca 15 %.
- **podíl z hrubého národního důchodu (HND) členských států**, který byl zaveden v roce 1988 jako reakce na názory vlád některých členských zemí, které považovaly přepočtenou DPH za ne zcela objektivní hledisko pro spravedlivé zatížení jednotlivých zemí. Tento zdroj byl založen na procentní sazbě z velikosti hrubého národního produktu (HNP) jednotlivých zemí. V současnosti se však vypočítává dle hrubého národního důchodu (HND), přičemž se tento zdroj podílí cca 70 % na příjmech rozpočtu EU a vykazuje z dlouhodobého hlediska, jak absolutní, tak i relativní růst.
- **Vlastní zdroj z plastových obalových odpadů**, který je zaveden od 1. ledna 2021 jako nový zdroj rozpočtu EU. Tento zdroj spočívá v příspěvku jednotlivých členských zemí odvozeného od množství plastových obalových odpadů, které nejsou v dané zemi recyklovány. Tento vlastní zdroj úzce souvisí s politickými prioritami EU. Cílem je motivovat členské státy, aby snižovaly množství obalových odpadů. Na hmotnost plastových obalových odpadů, které nejsou recyklovány, se uplatní jednotná sazba ve výši 0,80 EUR za kilogram. Současně se zavádí mechanismus, kterým se má předejít nadměrným příspěvkům méně bohatých členských zemí.
- **Ostatní příjmy**, kam řadíme poplatky vztahující se k fungování Evropského hospodářského prostoru, poplatky za administrativní činnost institucí, daně z příjmu zaměstnanců institucí ES, pokuty, přebytek rozpočtu z předchozího roku atd. (celkově však činí podíl tohoto typu příjmů na celkových příjmech jen cca okolo 1%).

Součástí systému vlastních zdrojů byl relativně dlouhou dobu také korekce nerovnováhy v rozpočtu, pokud jde o příspěvky členských států. Tzv. „britská sleva“ dohodnutá v roce 1984 (Británie po svém vstupu měla mnohem vyšší výdaje než příjmy v relaci s ostatními zeměmi - podíl zemědělství na HDP byl nižší a navíc velké množství zemědělských produktů dováží z

nečlenských zemí EU a ocitla se tak v pozici čistého plátce), která znamená snížení příspěvků Spojeného království z DPH a HNP, byla hrazena všemi ostatními členskými státy. Vystoupení Británie z Evropské unie však přirozeně tuto korekci, kdy se Británii vracela část jejich příspěvků, ukončilo.

6.2 Výdaje

Rozhodující část výdajů rozpočtu Evropské unie (cca 90%) je vynaložena na financování ekonomických, regionálních a sociálních programů v členských zemích, případně v zemích rozvojových. Pokud bychom se měli na strukturu výdajů podívat poněkud blíže, tak ve finanční perspektivě let 2021 až 2027 činí výdaje na **společnou zemědělskou politiku** přibližně 40 % z celkových výdajů rozpočtu EU (například v letech 1968 až 1975 to bylo až 93%), a výdaje na financování zemědělství jsou tak již tradičně jedním z nejdůležitějších výdajů ze společného rozpočtu, byť se podíl na celkových výdajích v průběhu času výrazně snížil (důvodům relativně vysoké finanční náročnosti této hospodářské politiky se věnujeme podrobněji v samostatné kapitole). V současném programovacím období tak představuje největší výdajovou položku výdaje na **strukturální operace a posílení konkurenceschopnosti** (do této kategorie spadá zejména politika soudržnosti neboli finanční prostředky plynoucí skrze Evropské investiční a strukturální fondy do jednotlivých členských států), jejichž podíl v současném období činí přibližně 47 % na celkových výdajích. Další prostředky z rozpočtu Unie plynou na aktivity, jež jsou shrnuty do výdajové položky „vnitřní politika“. Přibližně 10 % výdajů rozpočtu směřuje na rozvoj spolupráce se třetími zeměmi, zejména s rozvojovými. Z této sumy je značná část použita na předstupní pomoc kandidátským státům na budoucí členství v EU a pomoc v rámci tzv. sousedské politiky. Pouze 6 % výdajů v daném období je určeno na administrativu, čímž se myslí finanční zajištění provozu institucí EU. V administrativních výdajích má ze všech orgánů Unie největší váhu pochopitelně Evropská komise (okolo 60 %) a pak Evropský parlament (18-20 %), resp. Evropská rada (9-10 %), při čemž ze všech těchto výdajů jde kolem 65 - 70% na osobní výdaje.

Výdaje byly po dlouho dobu členěny dle dvou hledisek. Podle prvního hlediska se rozlišovaly výdaje **závazné**, neboli mandatorní, a **nezávazné**. Použití závazných výdajů bylo přímo určeno zakladatelskými smlouvami, resp. jinými právními normami a muselo být zařazeno do rozpočtu vždy (např. zaručené podpory a dotace zemědělcům). O nezávazných výdajích pak rozhodovaly orgány EU (zejména Evropský parlament) a při schvalování jejich výše byl brán do úvahy objem dostupných finančních prostředků (např. dotace strukturálním fondům, na ochranu životního prostředí atd.). Lisabonská smlouva však toto členění ruší, čímž se rozšiřuje působnost Evropského parlamentu při schvalování rozpočtu oproti dosavadnímu stavu, kdy EP měl možnost výlučně rozhodovat pouze o nepovinných výdajích. Nově může tedy EP rozhodovat o všech výdajích, ale částku navrženou Radou může pouze snižovat (dříve mohl sumu nepovinných výdajů navrženou Radou EP měnit směrem jak nahoru, tak i dolů).

Rozpočet obsahuje rozlišené prostředky, a to:

- prostředky na *závazky*, které pokrývají v daném rozpočtovém roce celkové náklady na uzavření právních závazků na činnosti trvající několik let;
- prostředky na *platby*, které pokrývají výdaje spojené s plněním závazků uzavřených v daném rozpočtovém roce nebo v předchozích letech.

6.3 Víceletý finanční rámec

Pro zlepšení rozpočtového procesu uzavírají evropské orgány od roku 1988 interinstitucionální dohody týkající se procesu sestavování rozpočtu a jeho rozdělení. Tyto dohody nesou název víceletý finanční rámec EU, čili *finanční perspektiva*. Finanční rámec stanoví rozpočtové priority Evropské unie na střednědobé období a určuje stropy výdajů pro každou z priorit na jednotlivé roky. Pro každý rok a každý okruh i jeho části stanoví víceletý finanční rámec výši přidělů na závazky, celkové výdaje pro jednotlivé roky jsou uvedeny i ve formě přidělů na platby. Výše stropů je ve víceletém finančním rámci vyjádřena v cenách roku, ve kterém byl daný finanční rámec odsouhlasen. Při sestavování konkrétního ročního rozpočtu tedy musí tyto částky být přepočítány, a to na základě aktuálních ekonomických údajů, předpovědí vývoje HND a cenové hladiny. Mezi hlavní cíle víceletého finančního rámce EU patří udržet rozpočtovou disciplínu Unie, kontrolovat rozpočtové výdaje a navázat lepší spolupráci mezi unijními institucemi při schvalování ročního rozpočtu Společenství. Víceletý finanční rámec tak přispívá především k větší stabilitě financování EU.

Interinstitucionální dohody čili meziinstitucionální dohody jsou dohody mezi Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou. Poté, co Komise předloží návrh finančního rámce, rozhoduje Rada jednomyslně o jednotlivých příjmech a výdajích. Aby byl dokument přijat, musí být odsouhlasen prostou většinou všech členů Evropského parlamentu. Parlament může text návrhu schválit či zamítnout, nesmí jej ale měnit.

Tyto finanční výhledy na původně pětileté období (dnes jsou uzavírány na sedmileté období) začaly být uzavírány z trojího druhu obtíží:

- konfliktní atmosféra ve vztazích mezi orgány;
- problém rozpočtové nerovnováhy;
- rozevírající se nůžky mezi zdroji a požadavky.

Tato situace přiměla orgány Společenství k tomu, že se dohodly na metodě, která měla zdokonalit rozpočtový proces a zajistit rozpočtovou kázeň. Dohodly se také na střednědobém plánování hlavních rozpočtových priorit pro následující období a promítly tyto priority do finančního rámce v podobě finančního výhledu.

První interinstitucionální dohoda byla uzavřena v roce 1988. Obsahovala finanční výhled na období 1988–1992, jemuž se říkalo „první Delorsův balíček“ a jehož záměrem bylo zabezpečit zdroje potřebné pro rozpočet, který umožní naplňovat Jednotný evropský akt.

Druhá interinstitucionální dohoda se týkala finančního výhledu na období 1993–1999 (tzv. druhý Delorsův balíček) a umožnila zdvojnásobení finančních prostředků pro strukturální fondy a zvýšení stropu vlastních zdrojů.

Třetí interinstitucionální dohoda s finančním výhledem na období 2000–2006, tzv. Agenda 2000, byla podepsána dne 6. května 1999 a jedním z jejích hlavních úkolů bylo zvládnout financování společné zemědělské politiky v době, kdy došlo k doposud největšímu jednorázovému rozšíření.

Čtvrtá interinstitucionální dohoda se týkala období let 2007 až 2013, pátá let 2014 až 2020 a zatím poslední se zaobírá současným programovacím obdobím 2021 až 2027. Obzvláště poslední čili současný víceletý finanční rámec je průlomový v tom ohledu, že kromě klasického naplánování příjmů a výdajů rozpočtu EU na bázi vyrovnaných příjmů a výdajů, byl vytvořen zcela nový nástroj, který se zcela odchyluje od dosavadní praxe a připouští zadlužení - aby Evropská komise získala potřebné finanční prostředky do nástroje *NextGenerationEU*, vypůjčí si jménem EU na kapitálových trzích celkem až 800 miliard eur v běžných cenách. Aby si Komise udržela vysoký rating a využila příznivých tržních podmínek pro půjčky, využije manévrovací prostor rozpočtu EU. Jedná se o rozdíl mezi maximální výší finančních prostředků, kterou může EU požadovat od členských států na pokrytí svých finančních závazků (tzv. stropy vlastních zdrojů), a maximální výší finančních prostředků, které mohou být v daném období vynaloženy (tzv. platební stropy dlouhodobého rozpočtu). Tento manévrovací prostor poslouží jako záruka, že EU bude schopna půjčky splácet za jakýchkoli okolností. Kdy, v jakém objemu a s jakou splatností budou související dluhopisy vydány, se bude odvíjet od potřeb EU a jejích členských států. Získané prostředky budou splaceny z budoucích rozpočtů EU nebo dotčenými členskými státy nejpozději do roku 2058.

Dále je nutné zmínit i fakt, že kromě velmi dobře známých dotací z fondů EU (u kterých je zpravidla vyžadována určitá míra spolufinancování), jež jsou využívány v rámci víceletého finančního rámce, začala Evropská unie v rámci výše uvedeného nástroje *NextGenerationEU* podporovat evropskou ekonomiku nejen prostřednictvím grantů neboli dotací (celkem se jedná o 407,5 miliard eur) ale i úvěrů (v předpokládané celkové výši 385,8 miliard eur).

6.4 Procedura schvalování rozpočtu

Na sestavování a schvalování rozpočtu se podílejí tři instituce EU: Komise, Rada a Evropský parlament. Jedná se o nesmírně složitou a časově náročnou proceduru, kterou popisuje článek 314 SFEU:

1. Každý orgán s výjimkou Evropské centrální banky sestaví před 1. červencem předběžný odhad svých výdajů na příští rozpočtový rok. Komise shrne tyto odhady do návrhu rozpočtu, jenž může obsahovat odlišné odhady. Návrh rozpočtu zahrnuje odhad příjmů a odhad výdajů.

2. Komise předloží návrh rozpočtu Evropskému parlamentu a Radě nejpozději 1. září roku předcházejícího roku, ve kterém má být rozpočet plněn. Komise může návrh rozpočtu v průběhu procesu měnit, a to až do svolání dohodovacího výboru podle odstavce 5.
3. Rada přijme svůj postoj k návrhu rozpočtu a postoupí jej Evropskému parlamentu nejpozději 1. října roku předcházejícího roku, ve kterém má být rozpočet plněn. Podrobně informuje Evropský parlament o důvodech, na základě kterých postoj přijala.
4. Jestliže ve lhůtě čtyřiceti dvou dnů od tohoto postoupení Evropský parlament:
 - a) schválí postoj Rady, je rozpočet přijat;
 - b) nepřijme žádné usnesení, pokládá se rozpočet za přijatý;
 - c) přijme změny většinou hlasů všech svých členů, postoupí se změněný návrh Radě a Komisi.

Předseda Evropského parlamentu po dohodě s předsedou Rady neprodleně svolá dohodovací výbor. Pokud však do deseti dnů od tohoto postoupení Rada Evropskému parlamentu sdělí, že schvaluje všechny změny, dohodovací výbor se nesejde.

5. Dohodovací výbor, který se skládá z členů Rady nebo z jejich zástupců a ze stejného počtu členů zastupujících Evropský parlament, má za úkol dosáhnout přijetí dohody o společném návrhu kvalifikovanou většinou členů Rady nebo jejich zástupců a většinou členů zastupujících Evropský parlament ve lhůtě dvaceti jednoho dne od svého svolání, a to na základě postojů Evropského parlamentu a Rady.

Komise se účastní jednání dohodovacího výboru a vyvíjí veškerou činnost potřebnou ke sblížení postojů Evropského parlamentu a Rady.

6. Dohodne-li se dohodovací výbor ve lhůtě dvaceti jednoho dne podle odstavce 5 na společném návrhu, mají Evropský parlament a Rada ode dne této dohody čtrnáct dní na to, aby společný návrh schválily.
7. Jestliže ve lhůtě čtrnácti dnů podle odstavce 6:
 - a) Evropský parlament i Rada schválí společný návrh nebo nepřijmou žádné rozhodnutí, nebo jestliže jeden z těchto orgánů společný návrh schválí, zatímco druhý nepřijme žádné rozhodnutí, pokládá se rozpočet za přijatý s konečnou platností v souladu se společným návrhem; nebo
 - b) Evropský parlament, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů, i Rada společný návrh zamítnou, nebo pokud jeden z těchto orgánů společný návrh zamítne, zatímco druhý nepřijme žádné rozhodnutí, předloží Komisi nový návrh rozpočtu; nebo
 - c) Evropský parlament, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů, zamítne společný návrh, zatímco Rada jej schválí, předloží Komisi nový návrh rozpočtu; nebo

- d) Evropský parlament schválí společný návrh, zatímco Rada jej zamítne, může Evropský parlament, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů a třípětinovou většinou odevzdaných hlasů, ve lhůtě čtrnácti dnů ode dne zamítnutí Radou rozhodnout o potvrzení všech nebo některých změn uvedených v odst. 4 písm. c). Není-li některá změna Evropského parlamentu potvrzena, zachová se postoj dohodnutý dohodovacím výborem k rozpočtové linii, která je předmětem změny. Rozpočet se na tomto základě pokládá za přijatý s konečnou platností.
8. Nedohodne-li se dohodovací výbor ve lhůtě dvaceti jednoho dne podle odstavce 5 na společném návrhu, předloží Komise nový návrh rozpočtu.
 9. Po ukončení postupu uvedeného v tomto článku prohlásí předseda Evropského parlamentu, že rozpočet je přijat s konečnou platností.
 10. Každý orgán vykonává pravomoci svěřené mu podle tohoto článku při dodržování Smluv a aktů přijatých na jejich základě, zejména pokud jde o vlastní zdroje Unie a o rovnováhu příjmů a výdajů.

6.5 Plnění rozpočtu

Plnění rozpočtu má formu dvou základních operací: závazků a plateb. V prvním případě vzniká závazek výdajů, tj. rozhodnutí použít určitou částku z konkrétní rozpočtové položky k financování určitého projektu; následně (poté co byly uzavřeny odpovídající právní závazky a na základě příslušné smlouvy byly poskytnuty služby, provedena práce nebo přijaty dodávky) jsou dané výdaje schváleny a uskuteční se platba příslušných částek.

Rozpočet může být plněn:

- v centralizovaném řízení (útvary Komise),
- ve sdíleném řízení (Komisí a orgány členských států), což představuje cca 70% všech prostředků z rozpočtu
- ve společném řízení (s mezinárodními organizacemi),
- v řízení, kdy Komise svěřuje své pravomoci (výkonným agenturám zřízeným rozhodnutím Unie).

V každodenní praxi plní značnou část rozpočtu členské státy, zejména oddíly týkající se zemědělství (Evropský zemědělský garanční fond), strukturálních fondů (Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond), Fond soudržnosti, Evropský rybářský fond a kandidátské země v rámci předvstupní pomoci.

Špatné plnění rozpočtu ze strany členských států má za následek sankce při postupu schválení účetní závěrky pro zemědělské výdaje, při kterém jsou na základě kontrol Komise provedeny úpravy výše příjmů vlád členských států z rozpočtu. Podobný mechanismus byl zaveden s cílem zajistit, že ze strukturálních fondů budou financovány pouze způsobilé výdaje.

SHRnutí KAPITOLY

Financování relativně širokého spektra integračních aktivit EU je náročnou a složitou záležitostí. Vyžaduje existenci vlastního rozpočtu, zcela odděleného od státních, resp. veřejných rozpočtů členských států, což jinými slovy znamená, že zatím neexistuje společná fiskální politika EU. Rozpočet Evropské unie se liší jak od národních rozpočtů, tak i od rozpočtů klasických mezinárodních organizací, a to jak co do svého objemu, tak především do struktury svých příjmů a výdajů.

Evropská unie soustřeďuje na nadnárodní úrovni pouze finanční prostředky nezbytné pro financování těch aktivit a politik, u kterých členské státy na základě zřizovacích smluv delegovaly své pravomoci na orgány Unie.

V případě rozpočtu EU je zapotřebí rozlišovat víceletý finanční rámec, který představuje rozpočtové priority Evropské unie na střednědobé období (7 let) a určuje stropy výdajů pro každou z priorit na jednotlivé roky. Rozpočet na každý rok v daném víceletém rámci je každoročně navrhován Evropskou komisí a schvalován tzv. rozpočtovým orgánem, tj. Radou a Evropským parlamentem. Musí být vždy sestaven jako vyrovnaný, příjmy se tedy musí rovnat výdajům.

Rozpočet provádí Komise, a to na vlastní zodpovědnost a v mezích určených prostředků. Musí přitom dbát zásad řádného finančního hospodaření. Na konci každého rozpočtového roku sestavuje Komise závěrečný účet rozpočtového hospodaření a předkládá jej Radě a Evropskému parlamentu.

Rozpočet EU a celé rozpočtové hospodaření je založeno na několika důsledně uplatňovaných rozpočtových principech.